

KAKTUS

og andre **SUKKULENTER**

Nr. 3

Oktober 2017

Årgang 52

“Kaktus og andre sukkulenter” udkommer 3 gange årligt i februar, juni og oktober måned, som medlemsblad for Nordisk Kaktus Selskab.

Redaktion: Ellen Christensen, Løvsangervej 9, DK-5700 Svendborg, tlf. 2625 6840

E-mail: emko@christensen.mail.dk

Tryk : LaserTryk.dk A/S P. O. Pedersens Vej 9, DK-8200 Århus N

Selskabets regnskabsår er fra 1. januar til 31. december.

Årskontingent: Digitalt medlem DKK 75,-. Traditionel incl. papirblad DKK 200,-.

Vedr. indbetaling, se nederst på denne side. Alle henvendelser vedrørende medlemskab bedes rettet til sekretæren. About information and membership apply to our secretary.

Terminer for indlevering af artikler og annoncer:

Termine für Anzeigen: Deadlines for advertising:

1. januar, 1. maj, 1. september.

Annoncepris: 1/8 side DKK 100,- 1/4 side DKK 200 - Preise für Anzeigen: 1/8 seite

DKK 100,- 1/4 seite DKK 200. - Price for ans: 1/8 page DKK 100,- 1/4 page DKK 200,-

Hilsen fra redaktøren

Sommeren er forbi og efter-årets farver dominerer nu vores landskab. Vore kaktus og sukkulenter er påbegyndt deres hviletid og der opstår nu ledige stunder, hvor vi kan reflektere over væksten og blomstringen i år. Gik det som forventet, var der planter der overraskede - eller skuffede?? Del jeres oplevelser og erfaringer med os andre, ligesom dette blads skribenter har gjort denne gang.

Årsmødet fylder godt i bladet, men der er også blevet plads til fine fotos af medlemmernes blomstrende planter. Gode råd og advarsler mangler heller ikke, så der er lidt for enhver smag.

Når julen er ovre og vi igen går mod lysere tider, kan vi så småt begynde at gå på jagt efter de første knopper i vore kaktus og sukkulenter. Det er en dejlig tid, som jeg ser meget frem til.

Alle i NKS ønskes en glædelig jul, samt en godt nytår!

Nordisk Kaktus Selskabs hjemmeside:

<http://www.nordiskkaktusselskab.dk>

Selskabets bestyrelse:

Formand: Erik Holm, Skibbildvej 1,

Haunstrup, 7400 Herning.

Tlf. 9712 3282/2665 4832.

Sekretær: Finn Larsen, Salbyvej 17,

4600 Køge. Tlf. 2252 3208

Kasserer: Rolf Hohlweg,

Nederste Torpenvej 29, 3050 Humlebæk

Tlf. 3020 1175

Fælles E-mail til hele NKS bestyrelse:

nordiskkaktusselskab@gmail.com

Øvrige funktioner:

Webmaster:

Finn Larsen

E-mail: nordiskkaktusselskab@gmail.com

Indbetaling af kontingent:

Danske medlemmer:

Regnr. 1551 Kontonr. 6578713

eller

MobilePay på mobilnr. 2135 0007

Udenlandske medlemmer:

Swift: DABADKKK

IBAN: DK4930000006578713

eller

PayPalkonto: nordiskkaktusselskab@gmail.com

OBS!! Husk fulde navn ved indbetaling

Æresmedlemmer:

Hans Keil & Peter Brandt Pedersen

Forsiden:

Disocactus insignis HU 347. Denne plante er 16 cm i diameter og 8 cm høj, incl. cephalium. Vi købte den sidste år af en samler på Malta, der solgte ud af sin private samling. Nu står den i vor havestue, hvor den har blomstret flittigt sommeren igennem. Red.

Formanden har ordet

Her i oktober er de fleste af os vel i gang med at forberede os på vinteren for vore planter. Jeg har bragt sukkulenter og enkelte kaktus hjem og har også foretaget lidt sortering. Det har mærkeligt nok været en udmærket vækstsæson. Vejret har ikke været med os. Alt, alt for meget regn og for lidt varme mærkes heldigvis ikke så meget i drivhuset. Men alligevel.

Blomster har jeg haft rigtig mange af. I starten. Specielt maj og juni bragte mange blomster. Juli og august var der ikke så mange, så jeg har meldt mig til koret af frustrerede danskere, der manglede sommervej. Desværre er det ikke nemt at tage planterne med på charterferie.

Uldlusene har igen i år haft det fint. Jeg er ikke meget for at bruge gift, men har måttet bide i det sure æble og foretage en grundig sprøjtning. Så nu håber jeg at have fået nogenlunde styr på dem igen. Helt at komme dem til livs er vist for meget at håbe. Snart rulles bobleplasten ud og planterne pakkes tættere. Man må jo gøre lidt for, at elregningen ikke skal blive alt for stor. For mig er vinterhalvåret en kedelig tid. En samling der står tætpakket bag bobleplast er ikke nem at nyde. Så er det godt, at der er lidt sukkulenter at passe

herhjemme. Jeg har da også nogle frø liggende som kan sås snart.

De kommende måneder er jo ikke tid til nyan-skaffelser af planter. I al fald må vi vente til marts/april med at købe planter hjem fra udlandet. Til gengæld bruger jeg tit meget tid på at studere online shops. Det er hyggeligt at drømme lidt om nye planter, og det man har

savlet mest over kommer jo nok på indkøbslisten, når de første planter bestilles hjem til foråret. Uha ... jeg glæder mig allerede!

Har du forkælet dig selv lidt i år? Det har jeg. Jeg er flyttet i løbet af sommeren og bor nu meget tættere på samlingen. Kommer du gennem Haunstrup vest for Herning, er du velkommen til at banke på formandens dør. Ny bolig var ikke forkælelse nok. Jeg har længe ønsket mig en *Pachycereus marginatus* - den klon, der er kamformet, danner de mest fantastiske skulpturer, men de er dyre. Jeg fik chancen for at få sådan en til forholdsvis rimelige penge, så jeg sprang til. Nu står den i mit vindue ved mit spisebord. Indenfor klappe-rækkevidde.

Kan I have en god vinter!

Referat af Nordisk Kaktus Selskabs generalforsamling lørdag den 26. august 2017

Tekst: Finn Larsen og Foto: Ellen Christensen

Formand Erik Holm bød alle deltagere velkommen til generalforsamlingen, hvorefter man gik i gang med dagsordenen.

1. Valg af dirigent

Hanna E. Hansen blev foreslået og valgt. Dirigenten kunne konstatere, at generalforsamlingen var lovligt indkaldt.

2. Valg af referent

Finn Larsen blev foreslået og valgt.

3. Formandens beretning

Formanden ønskede at fremhæve de aktiviteter som NKS i det forløbne år har været involveret i: Kaktusturen i maj måned blev nævnt og rost samt aktiviteter i de lokale kredse. Foreningens deltagelse i CPH Garden i Valbyparken omkring Sct. Hans blev nævnt, hvor NKS deltog med en stand.

"Rent medlemsmæssigt fik vi ikke rigtigt noget ud af CPH Garden, men jeg er vidende om, at der var megen aktivitet omkring vores stand med en del spørgsmål og snak, så på den måde var det en succes.

På Facebook er foreningen stadigvæk aktiv, og jeg bruger personligt ca. 1/2 time om dagen til at besvare forskellige spørgsmål her. På Facebook er der forskellige grupper med kaktus og sukkulenter, men jeg har desværre oplevet dårlig stemning og dårlig opførsel i en

af disse grupper. Dette har medført, at jeg forlod den pågældende gruppe og i stedet dannede en ny gruppe med navnet "Nordisk Kaktus Selskabs medlemmer og venner", som enhver kan blive medlem af. Dog skal vedkommende godkendes, men det eneste vi forlanger er, at deltagerne opfører sig ordentligt berinde, og at man er bosiddende i Skandinavien. Vores aktiviteter de to steder på Facebook genererer stadigvæk medlemmer, dog ikke ret mange, men jeg fornemmer en langsom fremgang i medlemstallet.

Vores jubilæumspotter er stillet frem således at alle medlemmer, som er mødt frem i dag, kan tage en potte samt en underskål med hjem. De er alle betalt, men hober sig op på vore lagre og de vil være til større glæde hos jer medlemmer"

Formanden præsenterede en T-shirt, som var trykt i dagens anledning med billede foran og NKS logoet på ryggen. (Formanden opfordrede på generalforsamlingen til, at man kunne bestille en lignende T-shirt hos sekretæren, men det har senere vist sig at trykkeriet har standset produktionen af netop denne T-shirt.)

Som afslutning nævnte formanden, at sekretæren har påbegyndt at sende nyhedsbreve ud. Nyhedsbrevet udkommer to gange om året.

Efterfølgende var der et par spørgsmål og bemærkninger.

Ingen ønskede formandens beretning til afstemning og den blev derfor godkendt.

4. Kassererens beretning

Årsregnskabet for 2016 balancerer en hel del bedre end de forrige to år og underskuddet er faldet til ca. 4800 DDK.

Til forklaring af den grafiske fremstilling havde kassereren kommentarer til de forskellige punkter. (Den grafiske fremstilling kan ses på hjemmesiden i forumet under referater.)

I 2016 er der anskaffet en mobiltelefon for at åbne en mulighed for medlemmerne at betale via MobilePay. Denne ordning er blevet modtaget godt og et stigende antal indbetalinger sker nu via Mobile Pay.

Også betalingsmuligheden med PayPal er efterhånden en succes, især for indbetalinger fra udlandet. Antal af forkert indbetalte beløb pga. ikke betalte bankgebyrer er faldet betydeligt.

Antallet af digitale medlemskaber er fortsat på vej op og NKS har nu for første gang flere digitale medlemmer end medlemmer med blad.

Medlemskaber med blad er nu faldet til under 100. Ved fortsat fald af medlemmer med blad må NKS på et tidspunkt overveje om en fortsat trykning af bladet er rentabelt. Til gengæld er tryk- og kostningerne faldet og ligger nu godt en tredjedel under tidligere udgifter hertil.

Når man ser på ind- og udmeldinger af medlemmer, så er det lidt overraskende at NKS har en ret stor årlig udskiftning. I 2016 har vi set at ca. 50 medlemmer har meldt sig ud, eller bare ikke betalt kontingentfornyelse, imens 50 andre er kommet til, for det meste som digitale medlemmer.

Kassereren besvarede herefter opklarende spørgsmål fra deltagerne.

Ingen ønskede afstemning om kassererens beretning og denne blev godkendt.

5. Fastsættelse af kontingent for 2018

Formanden foreslog at kontingenterne fortsætter uændret i 2018. Ingen havde indvendinger imod dette og forslaget blev vedtaget.

6. Indkomne forslag

Der var ingen indkomne forslag.

7. Valg af to bestyrelsesmedlemmer

(kasserer og sekretær/webmaster).

Rolf Hohlweg og Finn Larsen accepterede begge genvalg og begge blev valgt.

8. Valg af to bestyrelsessuppleanter

Jørgen Hørlyck var villig til at modtage genvalg og blev derefter valgt som 1. suppleant.

Per Garner var villig til at modtage genvalg og blev derefter valgt som 2. suppleant.

9. Valg af revisor

Bjarne Kjempff var villig til at modtage genvalg og blev derefter valgt.

10. Valg af revisorsuppleant

Jens Jensen accepterede genvalg og blev valgt.

11. Evt.

Ingen ønskede ordet under dette punkt.

ÅRSMØDET 2017 PÅ DALUM LAND

Tekst og foto: Ellen Christensen

Ved ankomsten til Dalum Landbrugsskole er der kaffe og rundstykker, samt mulighed for at betragte de spændende salgsplanter

Plantesalget er et vigtigt punkt på Årsmødet og de udstillede varer undersøges grundigt inden de skifter ejer

BRUGSSKOLE I TEKST OG BILLEDER

En plante med "stamtavle"

Tekst og foto: Hanna E. Hansen

Da jeg i sin tid flyttede fra mit hjem i Marstal, fik jeg en plante med: en stikling af *Aloe arborescens* - også kaldet "Semperfi". En sådan stikling var i flere generationer medgivet familiens kvinder, når de forlod barndomshjemmet (se figuren på næste side). Min mor, Vera, fik planten af mor Nielsine (f. 1893), der igen fik den af mor Maren Sophie (f. 1852). Her brydes "spindelinen", for Maren Sophie fik planten af en faster. Om denne faster er Sidsel Marie (f. 1833) eller Anne Sophia (f. 1836), ved vi ikke. De har nok begge haft en plante, og deres mor Maren Sophia Hansdatter (f. 1801) har muligvis også haft et eksemplar.

Hvorfor er denne plante nu bevaret i slægten? Jo, den indgik i husapoteket, for saften er et godt middel mod forbrændinger. Når min vantro ægtefælle brænder sig, spilder han adskillige liter godt drikkevand på at holde den skadede legemsdel under den kolde hane. Jeg - og min datter - derimod griber et aloeblad, flækker det og lægger det på stedet. Det virker. Som et af talrige eksempler kan jeg fortælle, at jeg en travl

morgen fik højre pegefinger i berøring med grillristen, da jeg skulle tage en krydder ud af ovnen. Det sagde "sssst", og en sveden lugt bredte sig. Jeg bandt et aloeblad om stedet med kirurgisk tape, skiftede forbindelse før jeg tog på arbejde, og da jeg nogle timer senere tog forbindelsen af, var der blot en brun, tør skorpe.

Smerterne gik væk, da aloebladet kom på. Den brune sårskorpe faldt af i løbet af en uges tid, og nogle uger senere, var der intet at se.

Oprindeligt stammer planten vel fra Afrika. Hvordan den er havnet på Ærø i begyndelsen af 1800-tallet - eller måske endda tidligere -, kan man kun gisne om, men det er sandsynligt, at en sømand har bragt den hjem. Man havde trods alt begrænsede lægemidler ombord på skibene dengang. Og "Groller og marstellere møder man alle vegne", som en gammel ærøsk talemåde siger. (Groller er ærødialekt for gråspurve).

For nylig mødte jeg en gammel kollega, hvis far har boet i Portugal, og han havde *Aloe arborescens* i sin have dernede, netop fordi den var god mod

brandsår. Så måske er den blot bragt til Ærø fra Middelhavsegnene, hvor man altså også har udnyttet dens evner. (Ikke for sige noget nedsettende om *Aloe vera*, men den er altså ikke tilnærmelsesvis så effektiv som lægemiddel. Jeg har prøvet dem begge).

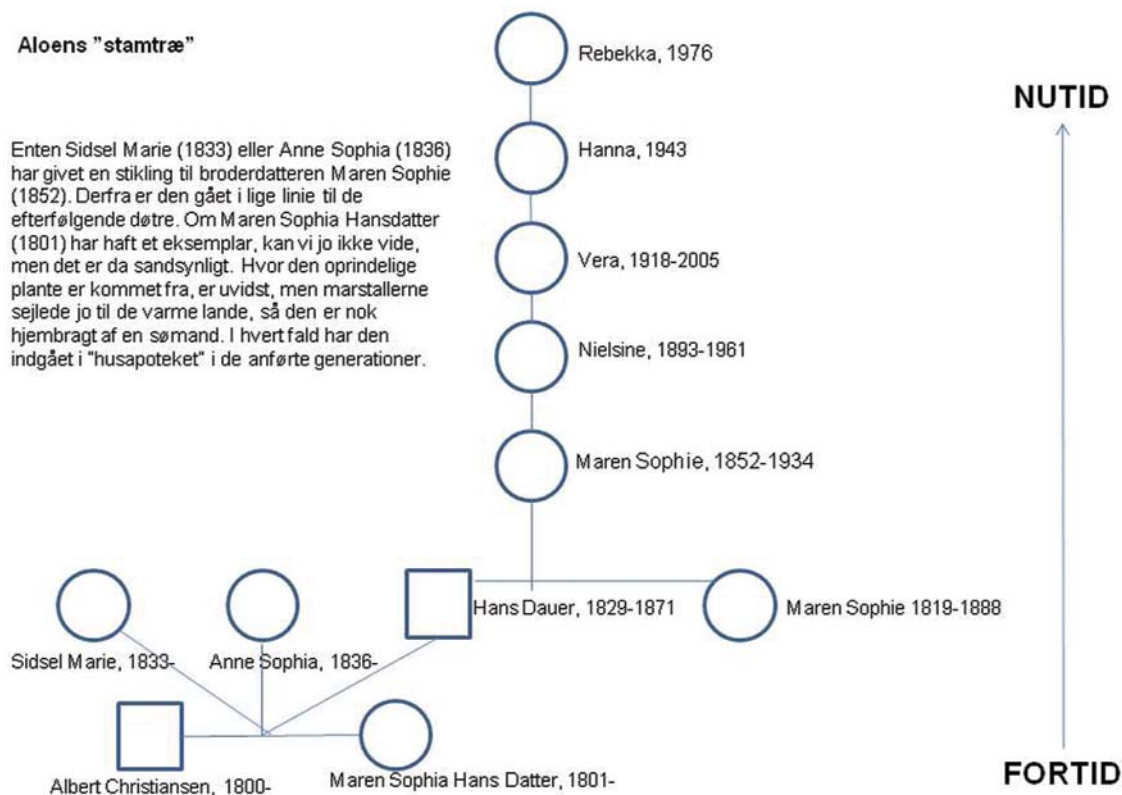
Men jeg har altså haft denne *Aloe arborescens* i ca. 50 år. Den har blomstret nogle gange, men da den efterhånden er blevet så stor, at omplantning er et problem, sker det ikke så ofte nuomstunder. Men der bliver passet godt på den.

Hanna skriver i den tilhørende mail, at flere aflæggere tidligere på året blev afhentet af en af gartnerne fra Frilandsmuseet. Derfor - hvis du planlægger et besøg på Frilandsmuseet, så har du altså mulighed for at hilse på Hannas *Aloe arborescens*. (red.)

Aloens "stamtræ"

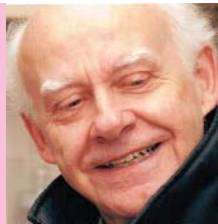
Enten Sidsel Marie (1833) eller Anne Sophia (1836) har givet en stikling til broderdatteren Maren Sophie (1852). Derfra er den gået i lige linie til de efterfølgende døtre. Om Maren Sophia Hansdatter (1801) har haft et eksemplar, kan vi jo ikke vide, men det er da sandsynligt. Hvor den oprindelige plante er kommet fra, er uvidst, men marstallerne sejlede jo til de varme lande, så den er nok hjembragt af en sømand. I hvert fald har den indgået i "husapoteket" i de anførte generationer.

Orbea variegata

(L.) Haworth 1812

Tekst og foto: F. Bartig

Orbea variegata er en af de hyppigst forhandlede stapelier overhovedet - og en af de smukkeste. Den er desuden den stapeliart, som først blev kendt og dyrket i Europa. Som navnet lader formode, er der tale om en meget variabel art, og rækken af synonymer er lang (i Bruyns 2005 fylder de halvanden side!). Da jeg dyrkede arten første gang, dengang i begyndelsen af 1960'erne som "*Stapelia variegata*", var den sammen med *Stapelia hirsuta* alt, som kunne opdrives, og jeg kan huske, at jeg forestillede mig, at den gruppe, disse planter tilhørte, kun omfattede ganske få arter. Siden er jeg blevet klogere.

I forbindelse med NKS-års mødet 2015 fik jeg øje på en plante, som Kaj Christiansen fra Odense havde til salg. Desværre var den åbenbart allerede solgt, og jeg måtte nøjes med at nyde synet - det var velsagtens den mest spektakulære *O. variegata*, jeg har set til dato. Den var etiketteret "*Orbea lepida*".

Jeg måtte hjem og konsultere bøgerne. Kort fortalt regnes "*O. lepida*" i dag for et *O. variegata*-synonym (se eventuelt Wh. & Sl. 1937, side 689 *Stapelia lepida* Jacquin og Bruyns 2005 side 319 *Orbea variegata*).

Orbea variegata - en utrolig flot blomst.

De karakteristiske frø med vindspretningsbefordrende frøuld.

Ved årsmødet 2016 havde Kaj Christiansen imidlertid medbragt adskillige pletter med omtalte *variegata*-form, og jeg købte 2. Den ene plante bar en veludviklet frugt, men Kaj mente, frøene måtte være sterile, da blomsten ikke var fremmedbestøvet. Et par dage efter jeg var kommet hjem, revnede de to frøhorn, og frøene væltede ud. Trods Kaj's rimelige ræsonnement såede jeg nogle få stykker, og de spirede med det samme. Arten er øjensynligt selvfrugtbar - et fænomen som er hyppigt forekommende i planteriget. På grund af blomstens indviklede bestøvningsmekanisme kan den dog ikke uden videre bestøve sig selv, så en x-faktor er impliceret. Mon ikke Kaj har haft en flue på besøg i drivhuset. Apropos frø er det mit indtryk, at mange stapeliefrø ikke bevarer spireevnen særligt længe.

Orbea variegata er en sydafrikansk art (Southwestern Cape). Den er almindelig fra Lambert's Bay og Clanwilliam i nord og sydpå til bakkerne rundt om Cape Town. Den er registreret på Robben Island og Table Mountain ud langs Cape

Peninsula omtrent til halvøens spids. Øst for Cape Town findes den på kystsletten syd for Langeberg til Riversdale, Mossel Bay, Humansdorp og områder nær Hankey. Der er også spredte iagttagelser fra Karoo omkring Worcester og i den sydlige del af Great Karoo f.eks. Matjiesfontein og forekomster fra Willowmore og Steytlerville. Det er dog usikkert om disse sidste registreringer repræsenterer naturlige bestande - planterne kan være spredt fra haver, hvor de forståeligt nok ofte dyrkes.

I naturen vokser *Orbea variegata* almindeligvis på stenede bjergskræninger - sommetider under buske men også mere eller mindre fuldt eksponeret på stenflader eller klippeafsætser og her som oftest i tæt pakkede måtter, der kan nå 1 meter eller mere i diameter.

Litteratur:

Bruyns, P.V.: *Stapeliads of Southern Africa and Madagascar*. Umdaus Press, South Africa 2005.
White, A. & B.L. Sloane: *The Stapelieae*. Pasadena, California 1937.

En *Orbea variegata*-spire.

OKLAHOMA

Foto: Leif Larsen

Redaktionen har modtaget disse dejlige billeder fra Leif Larsen.

Han fortæller, at der på etiketten står "Fortune", men at han mener, den hedder Oklahoma, samt at han købte den for 4-5 år siden.

Billederne er fra juni 2017, hvor den fremviste dette farveflor.

Nu hvor julen nærmer sig, får den flotte røde farve sin berettigelse og jeg vil derfor med disse billeder, ønske alle i NKS en

**GLÆDELIG JUL, samt et
GODT NYTÅR**

(red.)

Kaktus og flaskegas - en dårlig cocktail

Tekst og foto: Ebbe Skov

Søndag morgen den 25. september 2016. Klokken er 8 og morgenmaden og avisen studeres. BUUUUM. Et voldsomt brag ryster huset. Min kone udbryder "Vores hus!!!! Jeg tænker: "Hvem har sprængt en krysantembombe i baghaven"? Nu begynder materialer at dale ned over hus, terrasse og have. Er der klare metalstykker imellem? Er et fly styrtet? Dette var de første tanker, som min kone og jeg gjorde denne morgen. Gennem vinduet kan vi se masser af materiale falde ned. Stumper af tagsten, rockwool, træ og plastplader sammen med en masse andet. Naboens hus ligner ikke længere sig selv. Carport, redskabsrum og en del af huset indeholdende en værksteds-kælder og kontor er helt væk, og der kommer røg op kun 10 meter fra vores hus. Vi skynder os ud på gaden og over til naboen, hvor andre naboer også kommer løbende til og kalder. Vi frygter det værste, men heldigvis råber naboen tilbage, at han er OK. Han kan ikke komme ud af den første dør, men får sig - noget fortumlet - banet sig ud af en anden dør efter at have passeret væltede genstande og spærrede gangarealer. Han havde opholdt sig i badeværelset i modsat ende af huset - heldigvis. Hele huset er svært beskadiget efter den voldsomme eksplosion. Der er nu åben ild, og røgen driver ind over vores hus. Overalt i nabolaget ligger der nedfaldent materiale. Hos bagboen er døre og vin-

Overblik - det første kik lige efter eksplosionen

Det store drivhus med mange knuste ruder

duer blæst ind. Hos os er der affald overalt. På vores anden nabos tag ligger der tagrender oppe på taget. De er fløjet hen over vores hus. Brandvæsen, politi og beredskabsstyrelsen kommer hurtigt til stede og slukker ilden, men er bange for yderligere eksplosioner, så alle naboer og andre nysgerrige bliver bedt om at fjerne sig,

Indenfor i det store drivhus - hvor kom den klapstol fra?

Lophophora med glasskår i det store drivhus

Tagsten på gulvet i det store drivhus

og gaden spærres af. Beboere i alle nabohuse får at vide, at de ikke må gå ind i husene, før disse er undersøgt for risiko for sammenstyrtning. Naboen meddeler ret hurtigt, at han er sikker på, hvad der er sket. Dagen før havde han lånt

min ukrudtsbrænder og gule gasflaske på 11 kg og stillet den ind i redskabsrummet efter endt brug. Der sivede gas ud og ned i værkstedskælderen. På et tidspunkt startede en fryser i redskabsrummet, hvilket forårsagede eksplosionen. Naboen havde indtil kl. 2 om natten siddet og arbejdet på kontoret over kælderen. Heldigt at eksplosionen ikke skete, medens han sad og arbejdede.

Heldigvis var naboen helt uskadt, og nu kunne man begynde at gøre skaderne op. Hele naboens hus var totalskadet, ligesom størstedelen af indboet var ødelagt. Hans bil knust. Alt i redskabsrum, kælder og kontor var ødelagt, dels af ild og dels af vand.

I alt 12 huse havde alt fra mindre til større skader. Braget kunne høres over 5 kilometer væk, og små rystelser kunne mærkes næsten 2 kilometer væk.

Skaderne kunne nu gøres op hos os. Jeg kunne på afstand se, at det store drivhus på 22 m² var en del beskadiget. Det lille drivhus på 6 m² lå begravet under 1 - 2 meter murbrokker og tag fra carport og redskabsrum. Overalt lå der affald. Rester af tagsten var styrtet ned og havde lavet skader på både hus og bil. Vi fik efter et par timer adgang til vores hus. Heldigvis var ingen ruder sprængt, men kun beskadiget,

men der var både udvendige og indvendige revner i huset. Alle planter i mit lille drivhus var knust eller beskadiget af glas. Huset indeholdt primært overskudsplanter. I det store drivhus var 75 % af glasset slået i stykker. Sprosser i

gavlen og på taget var ødelagte. Der var rester af tagsten og glas overalt, så også her var mange planter beskadiget. Håndværkere afdækkede allerede næste dag drivhuset med store klare presenninger. Jeg valgte selv at fjerne affald og rense planter i det store hus, ligesom jeg valgte selv at reparere det, idet jeg besluttede at forny alt træværk i taget, da alt glas alligevel skulle udskiftes. Alt i alt mistede jeg over 1.000 planter, men fik både dem og drivhuse dækket af forsikringen. Græsplænen måtte også fjernes på grund af glassplinter og erstattes med nyt rullegræs.

Naboens hus blev revet ned, og et nyt er ved at blive bygget. Vi fik skader for over 250.000 kr. Bagboens hus havde skader for over 350.000 kr. Det tog 5 mand to uger at fjerne affald hos os og i skel. Desuden var mange beskæftiget med reparationer. Jeg mangler stadig lidt på drivhuset samt opsætning af nye hegn. Heldigvis har jeg ikke haft problemer med forsikringselskabet.

Konklusion og morale:

Både min nabo og jeg blev afhørt af politiet. Naboen fortalte, at han ikke havde frakoblet regulatoren fra flasken, men blot lukket ved brænderen. Tilsyneladende var der ikke lukket helt, eller også havde der været en defekt. Min ukrudtsbrænder og gasflaske blev konfiskeret til nærmere undersøgelse, men man konstaterede, at det var tale om et hændeligt uheld.

Pas på med gasbrændere, ikke blot under brug,

Politiet tager et overblik over skaderne stående på min vandtønde

Enkelte planter kigger op gennem rockwoll, glas og træværk

Beskadigede planter er pakket i kasser og parat til at blive kørt væk

men også ved opbevaring. Husk altid at lukke helt for gassen og fjerne regulatoren, når flasken ikke er i brug.

Pas godt på jeres planter!

Med kaktushilsen Ebbe Skov

Giv dine planter en foryngelseskur

Tekst og foto: Finn Larsen

Foråret er tid til oprydning - også i drivhuset. Når jeg går en tur i drivhuset her i foråret, så ser planterne jo en smule trætte ud efter vinteren, og det kan ikke være anderledes. De skal nok komme efter det, når foråret for alvor kommer. I naturen bliver de fleste kaktus lange med tiden, og sådan er det også i mit drivhus. I naturen vokser planterne ofte på en klippevæg, som de kan hænge fra og stadigvæk se pyntelige ud. Sådan forholder det sig desværre ikke altid i mit drivhus. Jeg har ikke en klippevæg, men

hængepotter har jeg nogle stykker af, som jeg anvender til de planter, der stadigvæk vil se pæne ud, selvom de har fået hængende vækst. Der er desværre også nogle af kaktusserne, som syner decideret grimme og skæmmer samlingen, og det skal jeg på en eller anden måde have gjort noget ved. Her er det ikke nok at plante dem om i en hængepotte. Det er heller ikke muligt at have dem stående på bordet i en plastpotte længere, for den er allerede væltet op til flere gange og er nu støttet og stabiliseret af andre pottes

De "trætte" kaktus, som de ser ud inden foryngelseskuren

Notocactus schlosseri

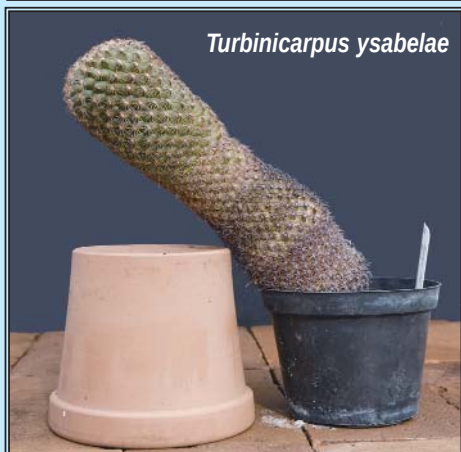
Weingartia lanata

Matucana breviflora

*Mammillaria
dixanthocentron*

Turbinicarpus ysabelae

En stikling

Omvendte stiklinger

eller mindre stumper af fliser. Der er kun et at gøre, og det er at give de udvalgte planter en foryngelseskur med den skarpe kniv.

Det betyder i praksis, at jeg har valgt at skære toppen planterne og behandle dem som stiklinger.

Jeg kunne selvfølgelig også have valgt at pode planterne på nogle korte underlag, men jeg synes ikke rigtigt, at det kan løse mit problem her og nu. Vi er kun i marts måned, hvilket gør podning til et risikabelt foretagende, og de fire af de fem planter har slet ikke behov for at blive podet. Hvis det viser sig, at det er vanskeligt at få rødder på *Turbinicarpus ysabelae*, kan jeg altid overveje poding af den senere på året. Allerede da jeg har skåret toppene af planterne synes jeg, at det har hjulpet rigtigt meget. Stiklingerne forekommer mig allerede pæne, harmoniske og yngre end de rester der står tilbage på bordet.

Det er stadigvæk lidt fugtigt i drivhuset, så stiklingerne bliver anbragt i nogle lerpotter med hovedet nedad, så de kan tørre et par dage i fyrrummet. Efter et par dage er der dannet callus på stiklingernes sårflader, og der er nu ikke længere chance for svampeangreb. De vendes atter om i lerpotterne og anbringes på gulvet i drivhuset. Når jeg senere ser begyndende roddannelse, er det tid til at potte dem i plastpotter. Planternes underdel kan man jo passende smide bort, eller hvis

De "trætte" rester
- nu uden hoved

De foryngede kaktus kan nu
begynde at sætte nye rødder

man har plads i et hjørne under et bord, kan de stå og danne nye sideskud.

Tekst og foto: Christian Lorentsen

Nye vækstmedier

Der er i de seneste år på det danske marked fremkommet nogle nye rent mineralske plante-substrater. Som mangeårig kaktus- og sukkulentdyrker er man altid nysgerrig efter at afprøve disse. Allerede i 2013 så vi tilfældigvis uden for en Netto butik en palle med Ecogrip Grow 10 liters sække til 39,95 kr. pr. stk. Jeg købte to sække for at afprøve det. Året efter havde mange Silvan butikker det til 14,95 kr. pr. pose, men kunne tilsyneladende ikke sælge det, for prisen blev gradvis nedsat, for til sidst at ende i 4,95 kr.

EcoGrip Grow er et mineralsubstrat baseret på 3 forskellige vulkanske forekomster samt Leca. Produktet består af følgende naturlige råstoffer:

pimpsten, lava, zeolit og Leca. Kornstørrelsen er 3-8 mm.

Hvis man er ked af den store kornstørrelse, så lagerfører Uhlig et tilsvarende produkt, som hedder Vulkastrat fein i 1-4 mm kornstørrelse til 10,40 euro for 10 liter. Der findes på hjemmesiden en meget detaljeret beskrivelse af produktets egenskaber.

For at afprøve substratet omplantede jeg en forholdsvis stor *Pachypodium bispinosum* over i en 16 cm potte. Planten kvitterede næsten omgående med nyvækst og var efter et år ved at sprænge potten med nye rødder (se billede 1 og 2).

Som det ses af billedet fylder rødderne på *Pachypodium bispinosum* nu hele potten efter bare et år.

Sidste år var dette en firkantet potte, men efter omplantning i Ecogrip Grow har potten fået en næsten rund form

En *Haworthia truncata* blev omplantet i en rigeligt stor firkantet potte med god plads omkring planten. Nu, efter ca. et år, er den ved at sprænge potten, som nu er næsten helt rund! (se billede 3).

Siden har jeg omplantet mange, især større kaktus og sukkulenter, i Ecogrip Grow med fantastisk resultat, både med hensyn til vækst og blomstring.

Et andet forholdsvis nyt plantemedium er Vækst-ler. Dette består af granuleret og kalcineret moler. Hovedbestanddelene er siliciumdioxid (75%) og aluminiumoxid (10%) samt forskellige andre mineraler. Kornstørrelse 5-11 mm. Jeg er begyndt at tilsætte ca. 20% af dette til Ecogrip Grow på grund af mineralindholdet, som jeg tror, planterne kan lide. Der findes også et andet alternativ, som hedder Terramol. Det har ca. 3 mm kornstørrelse og findes i 30 liter sække til 125 kr.

Efter vinteren hvor planterne intet vand

har fået, bemærkede jeg, at ved de første vandinger løb vandet meget hurtigt igennem substratet. Jeg syntes ikke, at der blev optaget ret meget vand, hvilket jeg også kunne mærke på vægten af planterne. Derfor besluttede jeg at lave forsøg med substraternes vandoptagelse.

Der blev lagt et lag af henholdsvis Ecogrip Grow og Vækst-ler i styropor bakker (se billede 4), som fik lov at stå i drivhuset i fuld sol i 3 uger, så jeg var sikker på, at alt vand i substraterne var fordampet. Derefter blev to identiske 9x9x13 cm firkantede plastpotter fyldt næsten helt op med hver sit substrat (se billede 5). De blev vejjet og stillet i to ens underskåle, og der blev hældt 200 ml vand i hver underskål. Efter ca. 3 timer blev der hældt yderligere 200 ml i.

Næste dag, ca. 12 timer senere, havde Ecogrip Grow suget vand helt op til overfladen, så denne var tydeligt våd. Vækst-ler var stadig tørt flere cm nede i potten (se billede 6). Så blev der igen tilsat 200 ml vand og efter yderligere 12 timer var også Vækst-ler tydeligt vådt på overfladen. Der stod stadig vand tilbage i begge underskåle (se billede 7).

Nettovægten af Ecogrip Grow materialet i potten var 579 g i tør tilstand, og 780 g i våd til-

De to styropor bakker med henholdsvis Vækst-ler (tv) og Ecogrip Grow (th).

stand, hvilket giver en vandoptagelse på 201 ml svarende til ca. 35%.

De tilsvarende tal for Vækst-ler var 430 g i tør tilstand og 740 g i våd tilstand, hvilket giver en vandoptagelse på 210 ml svarende til ca. 49%.

Efter disse erfaringer er jeg begyndt at vande på den måde, at de store planter en for en bliver sat ned i en spand med regnvand med eller uden gødning, alt efter årstid. De får lov at stå i 5-10 minutter, hvorefter de bliver løftet op over spanden, så det overskydende vand kan løbe ud. De mindre planter står alle i underskåle, og jeg fylder underskålen med vand og tjekker efter 12 timer, om alt vandet er blevet opsuget. Bliver vandet hurtigt opsuget, hælder jeg lidt mere i.

Konklusion:

Knastørt Ecogrip Grow og Vækst-ler kan sagtens optage vand fra en underskål og suge det helt op til toppen af potten. Ecogrip Grow gør det på mindre end et døgn, hvorimod Vækst-ler behøver mindst et døgn ekstra.

Især Ecogrip Grow er et fantastisk plante-substrat til kaktus og sukkulenter. På grund af dets grove struktur og tilsætningen af Leca, som ikke suger vand men giver plads til luft mellem rødderne, er det efter mine erfaringer næsten umuligt at overvande planterne. Vand og gødning er opsuget i de porøse elementer og afgives langsomt efter plantens behov.

De tørre vækstsubstrater Ecogrip Grow (tv) og Vækst-ler (th) ved forsøgets start

Efter 12 timer er Ecogrip Grow vådt, mens Vækst-ler stadig er tørt flere cm ned i potten.

Efter 24 timer er begge vækstmedier tydeligt våde og der er stadig vand i underskålene.

Hildewintera colademononis

Tekst og foto: Ellen Christensen

Knoppernes form minder om et flamingonæb

For ca 10 år siden besøgte vi for første gang gartneriet Uhlig i Sydtyskland. Da vi havde betalt for alle de planter, vi havde fundet, fik vi en lille ekstra plante med som gave. Dengang var planten ca 10 cm lang. Årene er gået og den har nu vokset sig stor og flere af skuddene har opnået en længde på 80 cm. Planten, jeg taler om, er en *Hildewintera colademononis*.

Blomsten set fra siden med de tydelige støvdragere

Det er en endemisk kaktus fra Bolivia, der i sin vækstform minder en del om "slangekaktussen". I naturen hænger den ned fra stejle bjergsider, hvorfor den i kultur klarer den sig fint i en hængepotte. Dens fine hvide torne giver en perfekt baggrund for de flotte røde blomster, som den endelig har begavet os med

Blomsten ved *Hildewintera colademononis* er for os en skønhed, der er værd at vente på.

• HUSK Kontingent •

Det er ved at være tid for kontingentindbetaling. For god ordens skyld vil vi minde om, at der er to slags medlemmer der får tilsendt et blad i papir.

“De gamle!”, skal betale senest d. 30. november 2017.

“De nye”, der har rullende 12 måneders medlemskab, får besked pr mail ca. en måned før deadline. Dette er der informeret om allerede ved indmeldelsen, men kan man ikke huske det, må man forespørge på nordiskkaktusselskab@gmail.com

Digitale medlemmer har rullende medlemskab og skal afvente en reminder-mail.

:-) Finn

Konsulenter i NKS

På NKS's hjemmeside kan du læse dette:

Har du lyst til at hjælpe andre medlemmer med deres planter? Du har sikkert en forkærlighed for en bestemt gruppe planter, som du ved en hel masse om og er rigtig god til at dyrke. Del dine erfaringer med andre og bliv NKS-konsulent. Send en lille beskrivelse af dig selv og dine planter til webmaster, og det vil blive lagt ind på hjemmesiden. Du behøver ikke at fremstå med navn og adresse, en email-adresse vil være nok.

Tilmeldte Konsulenter:

Michael Nielsen: Erfaring med : *Euphorbia* og generelt sukkulenter fra Østafrika (Somalia), mexicanske kaktus - living rock gruppen med fokus på *Ariocarpus*. **E-mail:** emkc@christensen.mail.dk

Finn Larsen: Jeg har erfaring med dyrkning af de fleste kaktus og erfaring med podning - planpodning, kilepodning og frøplantepodning. **E-mail:** nordiskkaktusselskab@gmail.com

Bjarne Kjempff: Jeg har erfaring med dyrkning af de fleste kaktus og sukkulenter. **E-mail:** kjempff@post12.tele.dk

Hans Grønlund: Jeg har erfaring med dyrkning af kaktus og andre sukkulenter i vindueskarm og på altan. **E-mail:** gronlund@surfmail.dk

Peer Kammer Hansen: Jeg har erfaring med bestøvning, frøbehandling, såning og anden formering af mange forskellige plantegrupper. **E-mail:** peerkh@hotmail.com.

Postfach 1107 D/71385 Kernen
Tel. 07151 41 891 Fax 07151 467 28
email: Uhligh-kakteen@t-online.de

52 år

Kaktus og andre sukkulenter

- mere end 2000 arter sjældne planter og frø
- verdensomspændende forsendelser
- skriv efter listen mod betaling af 2 internationale svarkuponer
- besøgende - også i grupper - er velkomne
- løbende tilbuds-supplementer
- detail- og engros-handel

Bliv medlem af Dansk Orchide Klub

Medlemsbladet ORKIDEER
udkommer 6 gange årligt.
Find lokalklubbens hjemmeside
for kommende arrangementer
på www.orkideer.dk

Deltag uforpligtende i et
klubmøde i din lokale orkideklub.
E-mail: bente_kaj@mail.dk

Kaktusgartneriet

Kom og se vore mange forskellige kaktus og sukkulenter. Kig forbi på adressen:
Vejlegårdsvej 99, Vallensbæk,
eller ring i forvejen på tlf: **20 94 49 46.**

E-mail: Falle@post1.dknet.dk.

Hjemmeside:
www.kaktusgartneriet.dk

1992 - 2017, 25 år med RICHTER SUKKULENTEN

Postfach 110411, D-93017 Regensburg,
Germany

Tel+Fax 0049 9409 869245

e-mail: richtersukk@t-online.de

Siden 1992 med forsendelse af mexicanske og vinterhårde kaktus, Agaver, Yucca, Sedum - planter fra egne frø.

Gratis plante - og bogliste - ny udgave er udkommet.

Nye bøger:

Hochstätter(2007): The genera Pediocactus,	
Navajoa, Toumeya	90,-euro
(2007) Astrophytum (germ./ital.)	15,-euro
(2006) Ariocarpus (ital.)	12,-euro
(2005) CHOLLA	12,-euro
(2005) The genus Sclerocactus	70,-euro
(2011) Richter, I: Die Gattung Agave	
- obs, prisen er incl. forsendelse	40,-euro

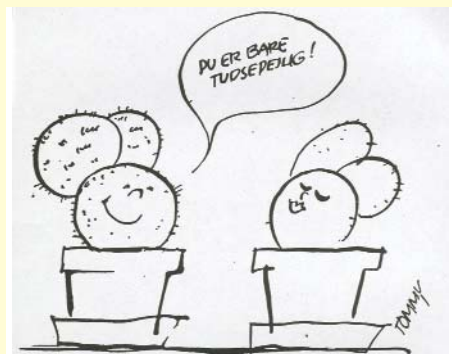
Pelargonier (en verden for sig)

er andet og mere end "bare"
Dronning Ingrid.

Prøv et gratis nummer af "Pelargonie Nyt"
som udkommer fire gange om året.

Henvendelse til kasseren
Niels Ejner Carlsen på
tlf. 61740093 eller
mail: thors7@stofanet.dk

QR-kode til NKS hjemmeside

QR-kode til NKS facebook

Der var stor købelyst
ved plantesalget på Årsmødet

Indholdsfortegnelse for

“KAKTUS og andre SUKKULENTER” nr. 3/2017

Formanden har ordet - <i>Erik Holm</i>	side 3
Referat af NKS generalforsamling - <i>Finn Larsen</i>	side 4
Årsmødet 2017 i tekst og billeder - <i>Ellen Christensen</i>	side 6
En plante med “stamtavle” - <i>Hanna E. Hansen</i>	side 8
Orbea variagata - <i>Flemming Bartig</i>	side 10
Oklahoma - <i>Leif Larsen</i>	side 12
Kaktus og flaskegas - en dårlig cocktail - <i>Ebbe Skov</i>	side 13
Giv dine planter en foryngelseskur - <i>Finn Larsen</i>	side 16
Nye vækstmedier - <i>Christian Lorentsen</i>	side 18
Hildewintera colademononis - <i>Ellen Christensen</i>	side 21
Meddelelser.....	side 22